ЯНВАРЬ
30
1940 во
№ 15 (1159)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

ПӦСЬ ЧОЛӦМ ЛЕГЕНДАРНӦЙ ДРЕЙФСА ЙӦЗЛЫ!

* * *

АРКТИКАСА БОГАТЫРЬЯС

Тӧрыт Ыджыд Му берегъяс дорӧ воисны героическӧй ледокольнӧй пароход „Георгий Седов“ да арктическӧй флотлӧн славнӧй флагман „Иосиф Сталин“. Отважнӧй седовецъяс, кодъяс честьӧн нуисны социалистическӧй рӧдиналысь победнӧй знамя арктикалӧн помтӧм просторъясті, озырмӧдісны выль ценнӧй материалъясӧн мировӧй наука, кодъяс героизмӧн восхищайтчӧ став передовӧй человечество, воисны бӧр асланыс рӧднӧй му вылӧ.

Найӧ дасвитӧн. Дас вит рядовӧй сӧветскӧй моряк—сӧветскӧй страналӧн достойнӧй пиян, партиялӧн, Ленинско-Сталинскӧй комсомоллӧн славнӧй воспитанникъяс — легендарнӧй дрейфын петкӧдлісны сӧветскӧй йӧзлысь замечательнӧй качествояс. Налӧн кӧрт воля да выдержка веніс став сьӧкыдлунъяс, кодъяс вӧліны „Седов“ туй вылын.

Седовецъяс виччысьтӧг лоисны арктическӧй йияс пленын. Найӧ зэв бура тӧдісны кутшӧм опасностьяс кыйӧдӧны найӧс, кутшӧм сьӧкыдлунъяс ковмас венны, но сійӧ эз повзьӧд бесстрашнӧй сӧветскӧй мореплавательясӧс. Партиялысь да правительволысь задание, великӧй Сталинлысь задание найӧ олӧмӧ пӧртісны честьӧн.

Опасность быд минут кыйӧдіс дасвит храбрецӧс. Йи вермис жугӧдны корабль. И дасвит морт героическӧя тышкасисны йияскӧд. Найӧ суровӧй Арктика условиеясын нуисны исключительнӧ ыджыд научнӧй удж.

Седовецъяс Арктика завоюйтан историяӧ гижисны выль дзирдалана страница. „Седовлӧн“ туй муніс тшӧтш и дзик на исследуйттӧм инті да тӧдчымӧн ыджджӧдіс миянлысь представлениеяс Севернӧй Ледовитӧй океан природа йылысь, йи мунан характер йылысь.

Кызь квайт тӧлысь сайӧ кад арктикаса богатырьяс нуисны почетнӧй сталинскӧй вахта став да быдсикас сьӧкыдлунъяс венӧмӧн. Тайӧ историческӧй подвигын найӧс воодушевляйтіс сӧветскӧй народлӧн внимание, великӧй Сталинлӧн батьсяма тӧждысьӧм. Йи просторъяс, арктическӧй морозъяс, пургаяс, штормъяс, полярнӧй вой пыр на дінӧ локтісны сӧветскӧй народ радейтӧмлӧн да тӧждлунлӧн пӧсь гыяс. Кӧні кӧть эз вӧвны седовецъяс найӧ пыр кылісны Москвалысь гӧлӧс, чувствуйтісны Сталин ёртлысь тӧждлун. Найӧ олісны великӧй социалистическӧй страналӧн народъяскӧд ӧти олӧмӧн. Тайӧ кыпӧдіс наын бодрость, выль вынъяс, отсаліс венны став препятствиеяс. И найӧ победитісны.

Эз татшӧм условиеясыс вӧв Арктика завоюйтысьяслӧн царскӧй Россияын. Сідзи, Арктика мужественнӧй, бесстрашнӧй завоеватель Георгий Седов уджаліс безразличие обстановкаын, а унаысь царскӧй чиновникъяслӧн враждебность обстановкаын.

Миян страналӧн сталинскӧй шонді улын пышнӧя дзоридзалӧны талантъяс. Сӧветскӧй патриотъяс рӧдина дорӧ пӧсь радейтӧм чувствоясӧн, великӧй Сталин нимӧн вӧчӧны героическӧй подвигъяс. Сталин нимӧн седовецъяс успешнӧя помалісны легевдарнӧй дрейф. Сталин нимӧн отважнӧй морякъяс „Иосиф Сталин“ ледокол вылын мунісны арктическӧй йияс пӧвсті „Седов“ дінӧ да мездісны сійӧс йи пленысь. И со сӧветскӧй богатырьясӧс радостнӧя встретитіс великӧй 183-миллиона сӧветскӧй народ аслас шуда му вылын.

Социалистическӧй страна народъяс, шуда сӧветскӧй томйӧз гордитчӧны героическӧй дрейфса йӧз подвигӧн. Седовецъяслӧн историческӧй подвиг воодушевляйтӧ коммунизмлӧн победа вӧсна мудзлытӧм тышӧ. Уджавны седовецъяс моз, лоны сэтшӧм жӧ бесстрашнӧйӧн да мужественнӧйӧн, кыдзи найӧ!—том сӧветскӧй патриотъяслӧн боевӧй девиз.

Пӧсь чолӧм Арктикаса богатырьяс!

Честь и слава „Седовса“ отважнӧй геройяслы—Арктика покоритысьяслы!

Мед олас уна-уна вояс миян радейтана вождь, великӧй Сталин, коді воспитайтіс татшӧм геройясӧс.

СНИМОК ВЫЛЫН: „И. СТАЛИН“ ледокол вывса экспедицияын начальник—Сӧветскӧй Союзса Герой И. Д. ПАПАНИН да „Г. СЕДОВ“ ледокольнӧй пароходса капитан К. С. БАДИГИН.

Москва, Кремль ВКП(б) ЦК СТАЛИН ёртлы СССР-са Совнаркомӧ МОЛОТОВ ёртлы

Партия да правительство заданиелӧн мӧд юкӧн пӧртӧма олӧмӧ. Ледокольнӧй пароход „Георгий Седов“ петкӧдӧма Гренландскӧй море йияс пӧвсысь да вайӧдӧма Мурманскӧй портӧ. Социалистическӧй рӧдиналӧн дасвит доблестнӧй патриот воисны Сӧветскӧй му вылӧ. 1940 вося январь 29 лунӧ 18 часын ледокол „И. Сталин“ да ледокольнӧй пароход „Г. Седов“ пришвартуйтчисны Мурманскӧй портын. „И. Сталин“ линейнӧй ледоколлӧн материальнӧй часть полнӧй порялокын, экипаж здоров и лоӧ шудаӧн пӧртны олӧмӧ партиялысь да правительволысь любӧй выль задание.

СССР-са СНК бердын Главсевморпутьса начальник ПАПАНИН.

„И. Сталин“ ледоколса капитан БЕЛОУСОВ.

„И. Сталин“ ледоколлӧн борт.
1940 во январь 29 лун.
Порт Мурманск.

Гавас агентстволӧн выль лӧж

ТАСС-лӧн опровержение

Французскӧй агентство Гавас, коді уна нин уджаліс аслас киясӧн Сӧветскӧй Союзлы паныд клеветническӧй измышлениеяс вылын, со некымын лун нин паськӧдӧ СССР йылысь выль клеветническӧй измышление. Гавас наглӧя уверяйтӧ, мый „Восточнӧй Галицияын, мӧдног кӧ Западнӧй Сӧветскӧй Украинаын, сӧветскӧй войска кындзи, эмӧсь быттьӧ германскӧй войска, кодъяс „контролируйтӧны тайӧ районас кӧрттуйяс“, сэсся германскӧй войскалӧн лыдыс быттьӧ 500 мортсянь 25 дивизияӧдз. Тайӧ юӧртӧмлӧн бесцеремоннӧй наглость да явнӧй лживость вылӧ видзӧдтӧг, ответственнӧй кругъяс поручение серти ТАСС век жӧ лыддьӧ коланаӧн опровергнитны Гаваслысь тайӧ юӧртӧмсӧ да заявляйтӧ, мый Западнӧй Украина территория вылын эз вӧв дай абу ни ӧти иностраннӧй солдат либӧ офицер, нӧшта нин, мый СССР да Германия костын добрососедскӧй отношениеяс исключайтӧны позянлун ӧти стороналӧн мӧд сторона территория вылын кутшӧм кӧть эз вӧв войскалысь олӧм.

РККА-са начальствующӧй да рядовӧй состав наградитӧм

Финскӧй белогвардейщиналы паныд тышкасян фронт вылын командованиелысь боевӧй заданиеяс образцовӧя олӧмӧ пӧртӧмысь да сэки доблесть да мужество петкӧдлӧмысь СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиум указъясӧн наградитӧма Краснӧй Армияса начальствующӧй да рядовӧй составлысь 891 мортӧс. ЛЕНИН ОРДЕНӦН наградитӧма 35 мортӧс, „КРАСНОЕ ЗНАМЯ“ орденӧн—375 мортӧс, „КРАСНАЯ ЗВЕЗДА“ орденӧн—131 мортӧс, „ЗА ОТВАГУ“ медальӧн—256 мортӧс, „ЗА БОЕВЫЕ ЗАСЛУГИ“ медальӧн—94 мортӧс.

(ТАСС).

БЕРЛИНЫН СӦВЕТСКӦЙ УЧЕНӦЙЯСЛӦН ДЕЛЕГАЦИЯ

БЕРЛИН, 28. (ТАСС). Тӧрыт просвещение кузя германскӧй министерствоса статс-секретарь Цшинч сетіс ӧбед сэтчӧ Братислава-ысь СССР СНК бердса высшӧй школа делӧяс кузя комитетын председатель Кафтанов ёрт да профессоръяс Виленский, Новиков, Еголин да Дейнек составын сӧветскӧй ученӧйяслӧн делегация воӧм честь кузя.

Рытнас сӧветскӧй делегация СССР-са полпред Шкварцев ёрткӧд ӧтлаын, германскӧй официальнӧй лицояс сопровождениеын, посетитіс государственнӧй опернӧй театр да 10 часын петіс Берлинысь Москваӧ.

Субстратостатлӧн высотнӧй лэбзьылӧм

Январь 28 лунӧ 14 час 37 минутын гражданскӧй воздушнӧй флотлӧн горъя воздухоплавательнӧй группаса площадка вывсянь мӧдӧдчис высотнӧй лэбзьылӧмӧ 2.200 кубометр объёма субстратостат. Восьса гондолаын вӧлі командир Б. Невернов ёрт да пилот В. Демина ёрт.

Час мысти субстратостат кыпӧдчис 7.500 метр вылнаӧдз. Тайӧ высота вылас аэронавтъяс олісны 30 минут. Термометр петкӧдліс 50 градус кӧдзыд. Гондола улын вӧлі кымӧръяслӧн море, яркӧя светитіс шонді.

16 час 50 минутын аэронавтъяс благополучнӧя воисны муӧ Ивановскӧй областьлӧн Собинскӧй районса Юрово сикт дінын.

(ТАСС).

СССР-са парашютнӧй спорт кузя мастер

СССР-са Осоавиахим Центральнӧй Сӧвет вынсьӧдіс выль Положение парашютнӧй спорт кузя мастеръяс йылысь. Тайӧ званиеыс присваивайтсьӧ спортсмен-парашютистъяслы да инструктор парашютистъяслы, кодъяс пройдитісны парашютнӧй подготовкалысь курс да вӧчисны сы бӧрын самолёт вывсянь 100-ысь не этшаджык чеччыштӧм.

Парашютнӧй спорт кузя мастеръяслы сетсьӧ нагрудной знак „Мастер парашютного спорта СССР“ да удостоверение ӧттшӧтш Осоавиахимса высшӧй награда—„За активную оборонную работу“ знак вручитӧмӧн.

(ТАСС).

ЛЕНИНГРАДСКӦЙ ВОЕННӦЙ ОКРУГСА ШТАБЛӦН ОПЕРСВОДКА

Январь 27 лун чӧжӧн фронт вылын вӧлісны разведчикъяслӧн корсьысьӧмъяс. Миян авиация нуӧдіс разведывательнӧй лэбзьылӧмъяс.

* * *

Январь 28 лун чӧжӧн фронт вылын нинӧм существеннӧйыс эз вӧв.

КОЛХОЗНӦЙ ОРГАНИЗАЦИЯЫН

Комсомольскӧй организация Молотов нима колхозын (Ыб сиктсӧвет, Сыктывдін район) котыртчис 1938 воын. Первойсӧ колхозын вӧлі сӧмын ӧти комсомолец—колхозса щӧтовод Раков ёрт да сійӧ пырӧ вӧлі территориальнӧй организацияӧ. Раков унаысь сёрнитліс колхознӧй томйӧзкӧд Ленинско-Сталинскӧй комсомоллӧн героическӧй туй йылысь, комсомоллӧн могъяс йылысь. Тӧмйӧзлӧн лоис желание пырны комсомолӧ. Тадзи Раков ёрт водзмӧстчӧмӧн колхозын лоис комсомольскӧй организация. Сійӧс жӧ и бӧрйисны секретарӧн.

Заводитчис удж.

Тайӧ кык во чӧжнас комсомольскӧй организация некымын мортӧс сетіс Красной Армия радъясӧ, государственнӧй уджъяс вылӧ. Мунісны велӧдчыны. Но и ӧні колхознӧй производство вылын уджалӧны 7 комсомолец.

Ыджыд авторитет комсомольскӧй организация завоюйтіс колхозникъяс пӧвсын. Некӧн, некутшӧм удж вылын комсомолецъяс эз кыссывны бӧрын: быдлаын найӧ вӧліны застрельщикъясӧн, водзмӧстчысьясӧн.

... 1939 вося ар. Колхозын нюжаліс нянь идралӧм. Вӧлі угроза, мый кӧдзаяслӧн ыджыд площадь коляс лым улӧ. Комсомолецъяс чукӧртісны собрание—обсудитісны. Шуисны котыртны комсомольскӧй бригада. Ӧти лобогрейка вылӧ пуксьӧдісны комсомолецъясӧс Иван Раковӧс да Иван Муравьевӧс. Мукӧд комсомолецъясӧс сідзжӧ сувтӧдісны уборка вылӧ.

Удж пузис. Комсомолецъяслӧн лобогрейка лунся нормаяс вӧлі тыртӧ 150—200 прочент вылӧ. Комсомолецъяс кутісны петкӧдлыны пример колхозникъяслы. Найӧ водзмӧстчӧмӧн пансис ордйысьӧм.

Молотов нима колхоз—передовӧй колхоз. Кольӧм воын колхоз участвуйтіс Ставсоюзса сельскохозяйственнӧй выставка вылын. Большевистскӧя колхоз аслас уджъяснас справляйтчӧ и таво. Кыдзи животноводство кузя, сідзжӧ и полеводство кузя государственнӧй планъяс лои тыртӧма содтӧдӧн. Колхоз неважӧн сетіс шыӧдчӧм 1940 вося Ставсоюзса сельскохозяйственнӧй выставка вылын участвуйтны право получитӧм вылӧ. Няньлӧн шӧркодь урожай колхозын составляйтӧ 14,6 центнерӧн гектар вылысь.

Колхозӧн вӧчӧма договор пӧрӧдны 5.000 да кыскыны 5.800 кубометр вӧр. Ыджыд удж. Комсомолецъяс и тані лоисны водзмӧстчысьясӧн. Найӧ первойясӧн кайисны вӧручастокӧ—Начераӧ. Иван Раков сетіс кӧсйысьӧм сӧвтны да ректыны 3.000 кубометр, Николай Колегов кӧсйысис кыскыны 1.000 кубометр. Комсомолецъяс бӧрся конкретнӧй кӧсйысьӧмъяс босьталісны и колхозникъяс. Вӧручастокӧ кайисны став комсомолецъяс.

Комсомолецъяс ӧні ассьыныс кӧсйысьӧмъяснысӧ успешнӧя пӧртӧны олӧмӧ. Январь 12 лун кежлӧ Раков ёрт вӧчис 46 норма, Колегов ёрт—36 норма. Найӧ кӧсйӧны срокысь водзджык тыртны колхозлысь договор.

Пӧсткадӧ комсомолецъяс велӧдчӧны. Овладевайтӧны политическӧй тӧдӧмлунъясӧн. Найӧ ставныс самостоятельнӧя велӧдчӧны „Наша родина“ учебник кузя.

Р.

ОТСАВНЫ ШКОЛАЯСЛЫ

Январь 27 лунӧ Сыктывкарскӧй вӧрзаводса комсомольскӧй организацияын муніс ӧтувъя собрание, кодӧс вӧлі сиӧма ВЛКСМ ЦК X пленум итогъяслы.

Пленумлӧн итогъяс йылысь докладӧн выступитіс ВЛКСМ горкомса секретарь Смолев ёрт.

Сёрнитысьяс резкӧя критикуйтісны комсомольскӧй комитетӧс, мый сійӧ ӧніӧдз эз занимайтчы тайӧ уджнас, учительясӧс эз вовлекайт ВЛКСМ радъясӧ. Комсомольскӧй организация торъялӧма школаысь.

Комсомольскӧй комитет ӧніӧдз равнодушнӧя видзӧдіс челядьлысь культурнӧй шойччӧм котыртӧм вылӧ. Челядь ислалӧны магазин крыльчӧ поскӧд, налӧн абу ислалан кыр ни каток.

ФЗУ школаса классъясысь да общежитие комнатаясысь жугалӧмаӧсь ӧдзӧсъясыс, сы вӧсна оз тӧждысьны ни заводса директор Рогов ёрт, ни ВЛКСМ комитет.

Сідзжӧ омӧля пуктӧма пионерскӧй удж. Комсомолецъяс, кодъясӧс вӧлі индылӧма уджавны пионеръяс пӧвсӧ, ӧніӧдз эз босьтчывны уджӧ.

Собрание вылын вӧлі примитӧма постановление, кӧні наметитӧма конкретнӧй мероприятиеяс комсомольскӧй организациялысь школаын удж бурмӧдӧм кузя.

ИНТЕРЕСНӦЙ КНИГАЯС

Ме лыддя художественнӧй литература. Ёна кажитчисны „Спартак“, „Приключения Тома Сойера“, „Колобок“, „Чапаев“ книгаяс.

Художественнӧй литература ме лыддя и водзӧ. Сійӧ мем сетӧ ыджыд отсӧг велӧдчӧмын.

П. Лапшин.

Чухлӧмса НСШ.

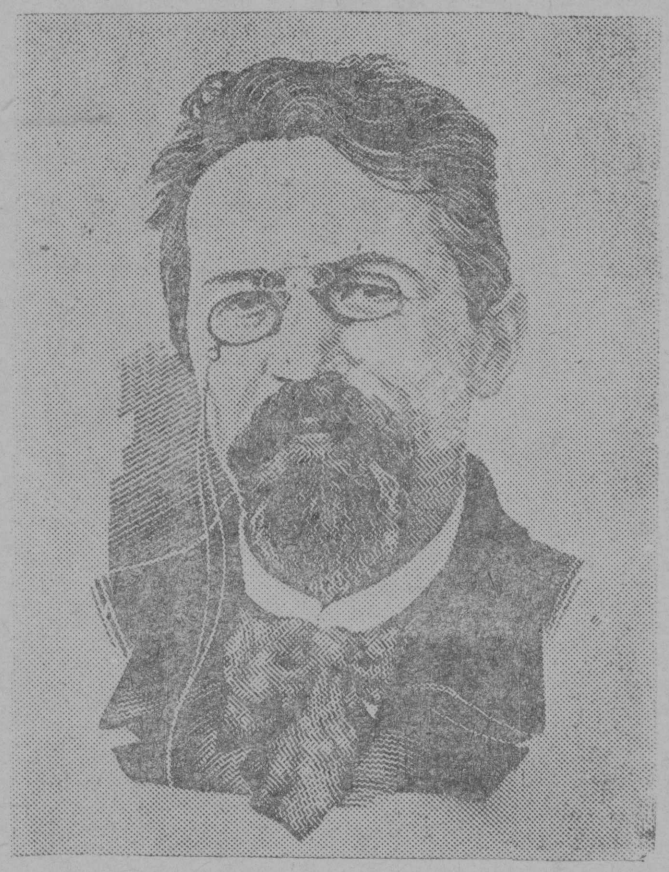

А. П. Чехов.

Антон Павлович Чехов

(Чужан лунсянь 80 во тырӧм кузя)

Антон Павлович Чехов чужліс 1860 вося январь 29 лунӧ Таганрогын. Таганрогскӧй гимназия помалӧм бӧрын 1879 воын пырис Московскӧй университетса медицинскӧй факультетӧ. „Первой курсын нин,—гижіс Чехов краткӧй автобиографияын,—мекуті печатайтсьыны быд вежонся журналъясын да газетъясын, и литератураӧн тайӧ занятиеясыс 80 вояс заводитчигӧн нин примитісны постояннӧй, профессиональнӧй характер“... Медводдза печатнӧй произведениеяс Чеховлӧн—юмористическӧй журналъясын заметкаяс, фельетонъяс, ичӧт висьтъяс. Журналъясын постояннӧ сотрудничайтӧмӧн, Чехов быдмис ыджыд художникӧдз. 1866 воын петіс висьтъяслӧн сборник „Пестрые рассказы“. Сійӧ кадсянь Чехов лоис популярнейшӧй писательясысь ӧтиӧн. Чехов колис зэв ыджыд литературнӧй наследство. „Меӧн литературнӧй деятельностьлӧн 20 во чӧжӧн,—висьталіс сійӧ,—вӧлі гижӧма да печатайтӧма 300 сайӧ печатнӧй лист повестьяс да висьтъяс. Гижлі ме и театральнӧй пьесаяс“. Чеховлӧн висьтъяс, сылӧн повестьяс, сылӧн пьесаяс — сувтӧдӧны Чеховӧс медбур мировӧй писательяскӧд орччӧн.

Чехов ненавидитліс мещанство, сійӧ эскис „выль олӧмлӧн кыаӧ“—роч народлӧн будущӧйӧ. Художниклысь став ассьыс кристально чистӧй олӧмсӧ сійӧ сетіс „хищнӧй, нечистоплотнӧй зверлы“—российскӧй самодержавиелы паныд тыш вылӧ.

ОБОРОННӦЙ УДЖ МИЯН ШКОЛАЫН

1938 воын август тӧлысьӧ менӧ райкомол мӧдӧдіс старшӧй вожатӧйӧн Абъячойса средней школаӧ. Школаӧ воӧм бӧрын ме мукӧд вопросъяскӧд тшӧтш кыпӧді обороннӧй удж йылысь вопрос. Партия да правительство школа водзӧ сувтӧдісны ыджыд мог—гӧтӧвитны том поколениеӧс Красной армия да Флот радъясӧ муніг кежлӧ, воспитывайтны рӧдиналы преданнӧй, мужественнӧй, самоотверженнӧй йӧзӧс.

Первойя педсовет вылын пуктім вопрос оборонно физкультурнӧй удж сувтӧдӧм йылысь. Шуим котыртны обороннӧй да физкультурнӧй кружокъяс.

Классной руководительяс классной собраниеяс вылын сувтӧдісны вопрос классын, школаын оборонӧй удж котыртӧм йылысь. Оборонӧй удж йылысь вопрос кыпӧдіс и комсомольскӧй организация. Тасянь заводитчис школаын оборонӧй удж паськалӧм.

Пионерскӧй отрядъясын, звеноясын паськаліс социалистическӧй ордйысьӧм, коді мед уна значок вылӧ сдайтас нормаяс. Ме аслам отрядын (4-ӧд класс) котырті медводз ЮПВХО кружок. И Октябрьскӧй революциялы 21 во тыран лун кежлӧ меным удайтчис гӧтӧвитны 16 ЮПВХО значкистӧс. Миян отрядлысь пример босьтісны и мукӧд отрядъяс. Ыджыд инициативаӧн босьтчис тайӧ уджӧ 9-ӧд классын велӧдчысь, комсомольскӧй комитетса шлен Иван Панев. Сійӧ отрядын ӧні став велӧдчысьыс осоавиахимса шленъяс.

Оборонӧй да физкультурнӧй кружокъясын участвуйтӧм дисциплинируйтӧ велӧдчысьясӧс. Менам отрядын вӧлісны дезорганизаторъяс. Найӧ не этшаысь срывайтлісны урокъяс, хулиганитлісны. Медся ёна торъяліс сы кузя Филатов Юра. Ме сёрниті сыкӧд. Юала:

— Мыйла тэ Юра асьтӧ сідзи ведитан?

— А вӧчны нинӧм,—ответитіс сійӧ.

Кор классын котыртім оборонӧй кружокъяс, Юра ыджыд азартӧн босьтчис оборонӧй делӧӧн овладевайтӧмӧ. И сійӧ медводдза мортӧн сдайтіс нормаяс ЮПВХО значок вылӧ. Тасянь Юра кутіс вежсьыны. Лоис дисциплинированнӧйӧн, исправитіс отметкаяс. Ӧні Юра велӧдчӧ сӧмын „отлично“ да „хорошо“ вылӧ. Поведение кузя отметкаыс сылӧн отличнӧй.

Чукӧртлывлім совещаниеяс пионервожатӧйяслысь, оборонӧй кружокъясса руководительяслысь, кӧні обсуждайтім оборонӧй удж мунӧм.

Тадзикӧн 1939 вося январь 1 лунӧдз сдайтісны нормаяс ПВХО да ЮПВХО значокъяс вылӧ 27 морт. Омӧль вӧлі делӧыс стрелковӧй кружокын, эз вӧв тир.

Кольӧм тӧлын лыжияс кузя нормаяс ГТО да БГТО значокъяс вылӧ сдайтісны 183 морт. 1939 воын ми гӧтӧвитім 21 ГТО значкистӧс, 87 БГТО значкистӧс, ЮПВХО да ПВХО значкистъясӧн 236 мортӧс, ГСО вылӧ сдайтісны нормаяс 57 морт да ВС да ЮВС вылӧ 27 морт. 1939 во чӧжӧн ставсӧ гӧтӧвитӧма 418 значкистӧс.

Ыджыд энтузиазмӧн военнӧй делӧӧн овладейтӧмӧ босьтчисны комсомолецъяс. На пӧвсысь унаӧн ӧні имеитӧны 3-4 значокӧн. Нёль оборонӧй значокӧн имеитӧны Иван Подрешетников, Лобанов Фридрих, Шатохина Анна, Круковская, Кулаков Александр, Лихачев Александр да мукӧдъяс. 3-4 значокӧн имеитӧны 34 морт, кык значокӧн 91 морт.

Ӧні ГТО да БГТО значокъяс вылӧ нормаяс сдайтны гӧтӧвитчӧны 101 велӧдчысь, ПВХО да ГСО вылӧ 219 велӧдчысь.

Гашкӧ мукӧдъяс мӧвпыштасны, мый налӧн пӧ конкӧ эмӧсь особӧй, специальнӧй руководительяс. Миян некутшӧм торъя руководительяс абу. Тайӧ неыджыд вермӧмъяссӧ лоис шедӧдӧма асланым вынъясӧн. ГТО да БГТО кружокъясӧн веськӧдла меачым, ГСО кружокӧн—велӧдчысь Кулаков Александр, сідз жӧ и мукӧд кружокъясӧн веськӧдлӧны старшӧй классъясса велӧдчысьяс да учительяс. Ми ставӧн—и дирекция, и учительяс, и комсомольскӧй да пионерскӧй организацияяс дружнӧя ӧтув босьтчим уджӧ.

Мӧдкӧ, ми заинтересуйтім челядьӧс военнӧй делӧӧн. Колян во нуӧдім кык военно-тактическӧй занятие, химическӧй ордйысьӧмъяс, ВКП(б)-лӧн XVIII съезд нима оборонӧй ордйысьӧмъяс. Велӧдчысьясӧс тӧдмӧдім Всеобщӧй воинскӧй обязанность йылысь выль законӧн, ГТО да БГТО выль комплексӧн.

Ӧні миян школаын преподавайтсьӧ военнӧй делӧ. Колӧ надейтчыны, мый миян велӧдчысьяслӧн военнӧй делӧӧ интерес содас нӧшта ёна да военнӧй делӧ кузя налӧн тӧдӧмлунъяс лоасны ёна пыдіджыкӧсь.

Ф. Карманов.

ЧЕСТЬ И СЛАВА ОТВАЖНӦЙ ПОЛЯРНИКЪЯСЛЫ!

Талантливӧй ученӧй

Морякъяс пӧвсын, кодъяс ӧжелайтісны кольччыны „Седов“ вылын, вӧлі Северной морскӧй путь Главной управлениелӧн Гидрографическӧй Институтса студент комсомолец Виктор Буйницкий. Воӧн джынйӧн сійӧ нуӧдіс „Седов“ вылын научнӧй наблюдениеяс. Виктор Буйницкий вермис эскӧ вуджны „Ермак“ вылӧ да бӧр мунны Ыджыд Му вылӧ. Но сӧветскӧй ученӧйлӧн долг кутіс сійӧс „Седов“ вылын.

Том талантливӧй гидрограф корис, медым сылы разрешитісны кольччыны „Седов“ вылын да водзӧ нуӧдны научнӧй наблюдениеяслысь заводитӧм цикл. Сылысь корӧмсӧ удовлетворитісны. Быдӧн тӧдісны, мый Буйницкийлы уна лун ковмас коллявны глубоководнӧй лебедка дінын, терпеливӧя, кыдз папанинецъяс, кыскыны стальнӧй трос океан пыдӧсысь, овны йи керкаын, нуӧдны магнитнӧй наблюдениеяс. Но ни кӧдзыд, ни пурга, ни штормъяс эз повзьӧдны ответственнӧй том ученӧйӧс.

Виктор Буйницкий дрейфлӧн 26 тӧлысь чӧжӧн нуӧдіс уна сӧ астрономическӧй да гидрометеорологическӧй наблюдение.

Норвежскӧй экспедиция дрейф дырйи „Фрам“ корабль вылын различнӧй научнӧй наблюдениеяс нуӧдсьылісны сэтшӧм несовершеннӧй приборъясӧн, мый получитӧм результатъяс пӧшти некутшӧм серьёзнӧй научнӧй ценность эз имеитны. Научнӧй уджъяс „Седов“ вылын вӧліны первой удачнӧй попыткаӧн исследуйтны Арктикаса ылі районъяс. Найӧ лоӧны ценнӧй дополнениеӧн дрейфуйтысь станция „Войвыв полюс“ уджъяс дінӧ.

Ставсӧ, мый Буйницкийлы удайтчис тӧдмавны арктическӧй природа тайнаяс йылысь, йияс движение йылысь да Ледовитӧй океанын олӧм йылысь, тщательнӧя гижӧма сыӧн. И ставыс сійӧ регыд лоас Сӧветскӧй да мировӧй наукалӧн достояниеӧн.

Сведениеяс, кодъясӧс шедӧдӧма том ученӧйӧн, нӧшта ёнджыка озырмӧдасны Полярнӧй бассейн йылысь миянлысь тӧдӧм лунъяс да ваясны ыджыд пӧльза морякъяслы да лётчикъяслы, кодъяс плавайтӧны да лэбалӧны Арктикаын.

МАШИНИСТ НЕДЗВЕЦКИЙ

Машинист Иосиф Маркович Недзвецкий трудовӧй олӧм заводитіс водз. Дасвит арӧсӧн сійӧ уджаліс нин кӧртуй стрӧитӧм вылын. Тані пырис Ленинскӧй комсомол радъясӧ. Сэсся сійӧс призовитісны Краснӧй Армияӧ. Краснӧй Армия дорис сыысь рӧдиналысь вернӧй дорйысьӧс. Военнӧй служба помалӧм бӧрын Недзвецкий веськалӧ Арктикаӧ.

Регыд Арктическӧй Институт назначайтӧ сійӧс Пясинскӧй экспедицияӧ машинистӧн, сэсся сійӧ уджалӧ ылыс ю Янь вылын, тӧвйӧ Таймырскӧй полуостров вылын, вӧчӧ плавание Мурманскъсянь Тикси бухтаӧ и быдлаын честьӧн портӧ олӧмӧ сылы поручитӧм делӧ.

„Седов“ вылӧ Недзвецкий вӧліс командируйтӧма „Ермак“ ледоколлӧн квайт медбур морякъяс лыдын.

Седовецъяс коллективын машинист Недзвецкий самоотверженнӧя трудитчис да ставкӧд ӧтлаын петіс тайӧ сьӧкыд полярнӧй рейслӧн став сьӧкыдлунъясысь победительӧн.

Механик Токарев

Йи гӧраяс, ӧта мӧд вылӧ кайӧмӧн, матыстчисны „Георгий Седовлань“. Ледокол вылын вӧлі объявитӧма аврал.

Корабльлӧн корпус дрӧгнитіс. Тайӧ кадас йияс ёна пӧлыньтісны судно. Йи косяліс стальнӧй обшивка. Холодильник пырва ызӧбтіс корабль пытшкӧ. „Седовлы“ грӧзитіс серьёзнӧй авария. Мӧд механик Сергей Токарев, машинист Николай Шарыповӧс ас бӧрсяыс кыскӧмӧн, шыбытчис трюмӧ. Коскӧдз йиава пиын самоотверженнӧя уджалӧмӧн, кык смельчак кужисны ӧдйӧ тупкыны жугалӧм ин, да корабль вӧлі спаситӧма.

Коді жӧ сэтшӧм Токаревыс?

Сылӧн биография прӧстӧй. Сійӧ чужліс 1906 воын Вольск карын. Челядьдыр Сережа Токаревлӧн вӧлі зэв сьӧкыдӧн. Сылӧн батьыс, коді лоис калекаӧн заводын уджалігӧн, куліс, кор Сережалы вӧлі сӧмын вит арӧс. 1917 воын куліс и мамыс. Дас арӧса сиротаӧс воспитание вылӧ бӧръітіс мамыслӧн вокыс—цементнӧй заводса рабочӧй. Но дядя регыд куліс, и Сережа Токаревӧс сетісны детскӧй домӧ. Дасквайт арӧсӧн Сережа Токарев заводитіс нин самостоятельнӧя трудитчыны. Первой сійӧ уджаліс портын грузчикӧн, сэсся пароход вылын кочегарӧн да масленщикӧн.

1928 вося арын Сергей Дмитричевич Токаревӧс призывайтӧны служба вылӧ Военно-Морскӧй Флотӧ. Кык во мысти сійӧ лоис опытнӧй моряк-механикӧн да пырӧ уджавны „Ленин“ ледокол вылӧ машинистӧн.

1936 воын Токарев ёрт участвуйтіс „Г. Седов“ ледоколлӧн полярнӧй рейсын. Сійӧ кутіс радейтны арктическӧй флотлысь тайӧ старейшӧй корабльсӧ да зэв ёна шогсис, кор 1937 воын сійӧс уджавны вуджӧдісны ледокольнӧй пароход „Садко“ вылӧ. Но регыд Токарев ёрт бара встретитіс „Седовӧс“. Тайӧ случитчис 1937 вося арын. Лаптевых мореын, йияс пӧвсын, встретитчисны „Садко“, „Малыгин“ да „Седов“. Кор комплектуйтісны „Седовлысь“ команда, 15 отважнӧй морякъяс пиын вӧліс и Сережа Токарев.

„Седов“ вылын сійӧ петкӧдліс подлиннӧй героизм да отвага.

ГЕРОИЧЕСКӦЙ ДРЕЙФ

Став сӧветскӧй народ ыджыд вниманиеӧн следитіс ледокольнӧй пароход „Георгий Седов“ дрейф бӧрся, код вылын 26 тӧлысьысь дырджык кад нуисны почетнӧй сталинскӧй вахта дасвит отважнӧй моряк.

1937 вося октябрын Новосибирскӧй діясысь рытыв вылын сюрисны дрейфӧ куим корабль: „Седов“, „Малыгин“ да „Садко“. Дрейф нуис найӧс первой войвыв, сэсся асыв-войвыв да рытыв-войвыв.

Воис кузь полярнӧй вой. „Седовса“, „Малыгинса“ да „Садкоса“ командаяс стойкӧя нуисны сьӧкыд вахта, стихиякӧд героическӧя тышкасьӧмӧн, став выныштчӧмъяс сыӧ сетӧмӧн, медым видзны йӧзӧс да корабльясӧс. Куимнан корабль вылас ни ӧти час кежлӧ эз сувтлы научнӧй наблюдениеяс, кодъяс имеитӧны зэв ыджыд ценность наукалы.

Корабльяс вылын вӧлі 217 м рт. Тамында йӧз научнӧй удж нуӧдӧм вылӧ эз ков. Правительство решитіс кольны ледокольнӧй судноя вылӧ йӧзлысь ичӧт лыд. Дрейфуйтысь корабльяс дінӧ Москвасянь вӧлі мӧдӧдӧма нёль мотора куим самолёт, кодъяс участвуйтісны папанинскӧй экспедиция Войвыв полюсӧ нуӧмын. Лётчикъяс Алексеев, Головин, Орлов ёртъяс дзирдаланаа пӧртісны олӧмӧ сталинскӧй задание: дрейфуйтысь корабльяс вылысь Ыджыд Му вылӧ ваисны 184 мортӧс да корабль вылӧ кольысьясӧс снабдитісны продовольствиеӧн, шоныд паськӧмӧн, яйӧн, овощъясӧн, быдсикас концентратъясӧн кык воысь дырджык кад кежлӧ.

Ледокольнӧй пароходъяс дрейфуйтісны водзӧ. Налӧн командаяс, научнӧй наблюдениеяс пыр водзӧ дугдывтӧг нуӧдӧмӧн, героическӧя тышкасисны стихиякӧд.

1938 вося полярнӧй тулысӧ, Сталин ёрт предложение серти, дрейфуйтысь корабльяслы отсӧг вылӧ вӧлі мӧдӧдӧма арктическӧй флотлысь старейшӧй ледокол „Ермак“. Йи пӧвсӧд арктическӧй плаваниеяслысь рекорд венӧмӧн, „Ермак“ 1938 вося август 28 лунӧ 83 градус 05 минут широтаын воис дрейфуйтысь корабльяс дінӧ. Сьӧкыд йияскӧд дыр да упорнӧя тышкасьӧм бӧрын „Ермаклы“ удайтчис нетшыштны йи пленысь „Садко“ да „Малыгин“ ледоколъяс. Ледокол „Седов“ мездыны зільӧмъяс лоисны результатӧмӧсь: йиясӧн сылысь вӧлі торкӧма рулевӧй управление

„Седов“ эз вермы самостоятельнӧ ветлыны да сійӧс буксируйтӧм эз сет колана результатъяс. Сизим дюйма стальнӧй тросъяс оръясисны. „Ермак“ эз выдержит аслас вынсьыс ыджыдджык удж. Сылӧн чегисны сынан валъяс. Ӧти машинаӧн, кык коймӧд юкӧн вынсӧ воштӧмӧн, „Ермак“ эз нин вермы „Седовӧс“ буксируйтны. Вӧлі примитӧма решение кольны „Седовӧс“ дрейфӧ. Сылӧн борт вылӧ сӧвтісны уна продукта, научнӧй оборудование да различнӧй полярнӧй обмундирование.

...„Седов“ лоис научно-исследовательскӧй станцияӧн.

Неуна сёрӧнджык, бара Иосиф Виссарионович Сталин индӧд серти, „Седов“ дорӧ вӧлі мӧдӧдӧма арктическӧй флотлысь флагманскӧй ледокол—„И. Сталин“. Иосиф Виссарионович предупредитіс ледоколса экипажӧс: не рискуйтны тӧлктӧг да тӧвйыны опасность случайын пыр бергӧдчыны бӧр. Флагманскӧй корабльса экипаж вӧчис ставсӧ, мый вӧлі сылӧн вынъясын. Ледокол вӧлі „Седовсянь“ неылын нин, но паныдаліс прӧйдитны позьтӧм йияс да локтіс бӧр лунвылӧ.

Седовецъяс стойкӧя уджалісны водзӧ Северной Ледовитӧй океанын. Найӧ петісны честьӧн став опаснӧй положениеысь.

Сы бӧрын, кыдз дрейфуйтысь корабльса экипаж оліс йияс пӧвсын воысь дырджык, лоис предложение ыстыны „Седов“ дорӧ воздушнӧй экспедиция, медым вежны йӧзлысь кӧть ӧти юкӧн. Кор седовецъяс кывлісны та йылысь, найӧ пӧся благодаритісны Сталин да Молотов ёртъясӧс на вӧсна тӧждысьӧмысь да шыӧдчисны правительство дінӧ корӧмӧн кольны став экипажсӧ корабль вылын дрейф помӧдз.

Героическӧй морякъяслысь корӧм правительство удовлетворитіс. Сійӧ жӧ кадӧ Сталин ёрт сетіс сӧвет кугны налы дасьлунын сьӧкыд самолёт. 1939 вося тулыссянь Рудольф ді вылын вӧлі нёль мотроа самолёт лётчик Орловлӧн, коді дрейф помӧдз нуис седовскӧй вахта. Сійӧ вӧлі дась лэбны любӧй минутӧ корабль дінӧ.

Дрейф чӧж седовецъяс регулярнӧя нуӧдісны метеорологическӧй наблюдениеяс, меряйтісны море джуджтасӧ, вӧчисны различнӧй гидрологическӧй исследованиеяс, валысь течениеяс, температура да химическӧй состав различнӧй джуджтаын меряйтӧм, сьӧкта мерайтӧм да с. в. Частӧй да точнӧй астрономическӧй наблюдениеяс, кодъясӧс нуӧдісны седовецъяс, сетӧны позянлун аддзыны став детальясын кораблылысь туй, сопоставитны сылысь мунӧм метеорологическӧй явлениеяскӧд (медводз тӧвкӧд), сетӧны позянлун установитны кутшӧм закономерностьыс йияс дрейфлӧн Северной Ледовитӧй океанлӧн тайӧ районын. Йияс дрейфлысь законъяс тӧдӧмлун ворсӧ ыджыд роль Северной морскӧй туй трасса кузя судоходство успешнӧя развивайтӧмын. Медся ценнӧйӧн являйтчӧны экспедициялӧн метеорологическӧй да гидрологическӧй наблюдениеяс. Ӧні нин, „Седов“ дрейф-

(Помсӧ видзӧд 4 листбокысь).

ВАНЯ

(Висьт)

Школаса коридор тыр челядьӧн. Найӧ гажӧдчӧны, сьылӧны, ворсӧны...

Тринькнитіс ыргӧн шыӧн звонок.

Ваня Ярмусов пуксис ӧшинь дорса аслас парта сайӧ, кӧсйис кыскыны арифметикаысь тетрадьсӧ да друг сылы усис дум вылас...

Тӧрыт сійӧ сёр рытӧдз ислаліс. Гортас воис да ӧдва вермис ужнайтыштны, сэтшӧма сійӧ мудзис да унмыс локтіс. Муртса локтіс кроватьӧдз. А асылын чеччис, кор колӧ нин вӧлі котӧртны школаӧ... Но и вот... Гортӧ сетӧм удж сійӧ эз вӧч...

Ваня жугыльтчис. Сылы лоис яндзим ёртъяссьыс, мый сійӧ ислалӧм вӧсна эз вӧч гортса удж.

— А юалас кӧ менӧ?— мӧвпыштіс сійӧ. Сідзи и лоис.

Пырис учитель. Кутісны проверяйтны гортса удж.

— Ваня Ярмусов, кыдзи тэ тайӧ примерсӧ решитін? —друг шуис Гаврил Алексеевич. Ваня дрӧгмуніс. Ньӧжйӧник сувтіс.

— Ме эг вӧч...—муртса шуыштіс сійӧ, юрсӧ увланьлэдзӧмӧн. Яндзимысла гӧрдӧдіс. Сылӧн юрас вежласисны мӧвпъяс ӧти бӧрся мӧд. „Ӧд ме позориті отрядӧс, классӧс, да дзонь школаӧс, ассьым ёртъясӧс... Некор, некор сэсся тадз ог вӧч...“

* * *

Ӧшиньӧ видзӧдӧ сап пемыд вой.

Ярмусовъясын тыдаліс би. Пызан дорын пукаліс Ваня. Сійӧ решайтіс задачаяс ӧтикӧс, дай мӧдӧс, коймӧдӧс. Сійӧ быттьӧ кӧсйис наверстайтны сійӧс, мый тӧрыт эз вӧч. Керкаын быдӧн нин узьӧны: и батьыс, и мамыс, и ичӧтик вок.

Медбӧрти ун личкис и Ваняӧс. Сійӧ эз удит мунны весиг кроватьӧ.

Узьӧ Ваня пызан дорын да, вӧтасьӧ: „Зэв гажа да мича лун. Ыджыд шонді видзӧдӧ му вылӧ. Ваня мунӧ школаӧ. Сійӧ зэв ёна нюмъялӧ: талунсянь сылӧн „плохо“ отметка оз ло. Сійӧ мӧдас велӧдчыны сӧмын отлично вылӧ. Кутас соблюдайтны школьниклысь режим.

А гӧгӧр шонділӧн шоныд югӧръяс... Найӧ вашкӧдӧны: „Молодец Ваня, молодец... Тэ—отличник“...

Ваня мӧдіс мунны кузь сю пӧвсті. Сю шепъяс копрасисны Ванялань: „Ваня школаӧ мунӧ, сійӧ отличнӧя велӧдчӧ. Бур...“

Юр вывтіыс чивликайтчисны воробейяс: „Панъям шкрлаад, панъям...“ Ваня давай котӧртны... Друг сійӧ крукасис да шлапкысис усис...

— Ме водзджык воа, ме...“

— Мый нӧ пиук горзан? Да тэ тайнӧ пызан улын? Мый нӧ тэкӧд?—шыасис мамыс. Ваня чеччис да муніс кроватьӧ.

Аскинас Ваня ӧтвечайтіс отлично вылӧ.

Деткор **Боря Сельков.**

Чухлӧмса НСШ, 6-ӧд класс.

Январь 31 лунӧ 7 час рытын Народнӧй творчество керкаын лоас лекция. Тема—Большевикъяслӧн партия миян страиаын социализм вӧсна тышын восстановительнӧй калколаст помын.

Лектор—**Хонькин** ёрт.

Пырны позьӧ свободнӧя.

ВКП)б) горком.

КИТАЙЫН ВОЕННӦЙ ДЕЙСТВИЕЯС

ЦЕНТРАЛЬНӦЙ КИТАЙЫН

Чжецзян провинция войвыв юкӧнын, Сяошань районын, японскӧй войска бӧръя некымын лун чӧжӧн воштісны виӧмӧн 3 сюрс гӧгӧр солдатӧс. Тӧрыт ыджыд бойяс муніснысяошань окрестностьясын.

Китайскӧй войска куимысь пыралісны карӧ карса воротаясӧд. Бой кыссис сёр войӧдз. Японскӧй артиллерия, коді расположитчӧма Цзяньтан ю войвыв берег вылын, лэдзис 200 сайӧ снаряд китайскӧй позицияяс кузя, кодъяс находитчӧны Цзяньтан ю лунвыв берег вылын.

Хубэй провинция центральнӧй юкӧнын китайскӧй войска, японскӧй гарнизонӧс Янцзыченын (Чжунсянсянь войвылын) кытшалӧмӧн, водзӧ топӧдӧны найӧс.

ВОЙВЫВ КИТАЙЫН

Хэнань провинция войвыв юкӧнын, Хуайцин районын, январь 21 лунӧ китайскӧй да японскӧй войска костын муніс чорыд бой. Японецъяс, сё морт сайӧ виӧмӧн да ранитӧмӧн воштӧмӧн, отступитісны. Сійӧ жӧ луннас мӧд китайскӧй отряд атакуйтіс японскӧй позицияяс Сяцзиченын (Куайцынь войвылын). Японскӧй отряд вешйис войвыв направлениеын.

Англия да Скандинавскӧй странаяс

СТОКГОЛЬМ, 28. (ТАСС). Норвежскӧй газет „Тиденс тейн“ йӧзӧдіс Англия да Скандинавскӧй странаяс костын торговӧй сёрнитчӧмъяс йылысь статья, кӧні гижӧ: „Сӧмын ӧти Швеция заключитіс торговӧй договор Англиякӧд. Норвежско-английскӧй сёрнитчӧмъяс пырисны тупикӧ, датско-английскӧй сёрнитчӧмъяс, правда, водзӧ мунӧны, но Дания абу удовлетворен сійӧ мунӧмӧн. Определеннӧй маневрӧн Англия кӧсйӧ подчинитны аслыс войвыв странаяслысь ставорт сыса вузасьӧмсӧ, наын фактически клиринговӧй расчет лӧсьӧдӧмӧн. Оз позь не жалитыштны, мый Швеция, татшӧм договор заключитӧмӧн, корталіс аслас валютаӧн маневрируйтан свобода. Швециялӧн уступка омӧльччӧдіс и миян странаяслысь положение.

Позьӧ-ӧ эскыны татшӧм условиеяс дырйи,—восклицайтӧ газет,—Англиялӧн заявлениелы сы йылысь, мый сылӧн чувствояс войвыв странаяс дорӧ дружественнӧйӧсь“.

БЕЛОФИННЪЯСЛЫ ОТСӦГ СЕТӦМЛЫ ПАНЫД ПРОТЕСТ

СТОКГОЛЬМ, 28. (ТАСС). Кыдзи юӧртӧ норвежскӧй газет „Арбейдерен“, Тронд гейм карса (Норвегия) металлистъяс да судостроительяс профсоюзса шленъяслӧн ӧтувъя собрание примитіс бело-финляндиялы отсӧг сетӧмлы паныд протестлысь резолюция. Резолюцияын индыссьӧ, мый норвежскӧй правительство оз пресекайт деятельностьяс реакционеръяслысь, кодъяс коройны Норвегиялысь активнӧй выступление маннергеймовскӧй Финляндиялы пӧльза вылӧ.

США-ын безработнӧйяслӧн положение

НЬЮ ЙОРК, 28. (ТАСС). Кольӧм во мӧд джынйын производство кыптӧм вылӧ видзӧдтӧг, Американскӧй Федерация Трудалӧн да производственнӧй профсоюзъяс Конгресслӧн нетыр даннӧйяс серти, США ын безработнӧйяслӧн лыдыс 9 миллион сайӧ морт. Странаын лыддыссьӧ уна дас сюрс керкатӧм, да тшыг йӧз, кодъяс влачитӧны медся жалкӧй существование да вынужденӧсь корны милостыня, медым не кувны тшыгысь.

Бӧръя некымын тӧлысь чӧж странаын безработнӧйяслӧн положение нӧшта ёнджыка омӧльтчис безработица кузя правительственнӧй отсӧг резкӧя сократитӧмкӧд йитӧдын. Вӧлі уволитӧма 775 сюрс мортӧс, кодъяс уджалісны общественнӧй уджъяс вылын. Безработнӧйяслы отсӧг кузя правительственнӧй комиссияса веськӧдлысь Харрингтон заявитіс, мый на пӧвсысь 87 прӧчентыс оз имеитны уджсӧ и ӧні. Найӧ жӧ, кодъяслы удайтчис устроитчыны, получайтӧны зарплата безработица кузя ӧні существуйтысь пособиеысь этшаджык.

ФРАНЦУЗСКӦЙ ЛЁТЧИКЪЯС АМЕРИКАНСКӦЙ САМОЛЁТЪЯС ВЫЛЫН

ПАРИЖ, 28. (ТАСС). Гавас агентство передайтӧ, мый Вашингтонсянь получитӧм сведениеяс серти, Францияӧн ньӧбӧм бомбардировщикъяслӧн юкӧн вӧчис лэбзьӧм Антлантическӧй океан вомӧн Нью-Фаундлендысь Парижӧ. Самолётъяс пилотируйтчисны французскӧй лётчикъясӧн“.

Героическӧй дрейф

(ПОМ)

лысь предварительнӧй даннӧйяс изучайтӧмӧн, миян ученӧйяс пыртісны вель уна серьёзнӧй поправкаяс Арктика йылысь наукаӧ, содтісны сійӧс выль, ёна важнӧй обобщениеясӧн.

Корабльса героическӧй экипаж нуӧдіс ассьыс удж зэв сьӧкыд да опаснӧй условиеясын. Йи не ӧтчыдысь грӧзитліс вӧчны серьёзнӧй неприятностьяс кораблльы. Дрейф заводитчӧмсянь седовецъяслы лоис тӧдлыны 150 сжатие да йияслысь ыджыда вӧрӧм. Ыджыд торошение вермис розьӧдны суднолысь корпус. И седовецъяс сы кежлӧ пыр вӧлі ны дасьӧс. Найӧ видзисны продовольствиелысь, снарядениелысь запас, походнӧй радиостанция сэтшӧм состояниеын, медым любӧй кадӧ лэдзны сійӧс ставсӧ йи вылӧ.

Ни пурга, ни 45 градуса морозъяс эз вермыны чегны седовецъяслысь упорство да настойчивость. Тӧдӧмӧн, мый налӧн удж бӧрся следитӧ став сӧветскӧй рӧдина, тӧдӧмӧн, мый партия, правительство да личнӧ Сталин ёрт сетӧны ыджыд внимание найӧ уджлы, найӧ эз жалитны вынъяс сы вылӧ, медым оправдайтны страналысь доверие, медым помӧдз нуӧдны ассьыныс ыджыд да колана удж.

1939 вося июльын седовецъяслӧн героическӧй усилиеясӧн вӧлі ремонтируйтӧма ледоколлысь руль, лӧсьӧдӧма креплениелысь став системасӧ. „Седовлӧн“ лоис способность самостоятельнӧя мунны ледокол бӧрся.

Радостнӧя празднуйтісны седовецъяс асланыс дрейфлысь мӧд годовщина. Ыджыд волнениеӧн найӧ лыддисны Сталин да Молотов ёртъяслысь радиограмма, кодӧс мӧдӧдӧма вӧлі капитан Бадигин да помполит Трофимов ним вылӧ:

„Дрейфлӧн мӧд годовщинаӧ ыстам „Седовлӧн“ став экипажлы большевистскӧй чолӧм. Желайтам тіянлы здоровье, став невзгодаяс победоносноя веном, Арктикалӧн сьӧкыдлунъяскӧд тышӧн закалитчӧмъясӧн рӧдинаӧ воӧм. Кутлам тіянлысь кияснытӧ, ёртъяс!“.

Тайӧ жӧ луно пӧсь чолӧмалӧмӧн радио пыр выступитіс Михаил Иванович Калинин. Мужественнӧй сӧветскӧй полярникъяс получитісны уна дас чолӧмалана телеграмма СССР став помъяссянь.

„Седовса“ дас вит полярнӧй моряк—тайӧ обычнӧй сӧветскӧй йӧз. Найӧ эз лӧсьӧдчыны специальнӧ татшӧм кузь да сьӧкыд экспедиция кежлӧ. Корабль экипажса шленъяслӧн шӧркодь арлыд—28—30 во.

Мужество, самоотверженность, смелость любӧй опасностькӧд тышын,—став тайӧ моральнӧй качествоясыс, кодъясӧс воспитывайтӧ партия сӧветскӧй народын, прекраснӧя тыдалӧны седовецъяслӧн быдлунъя делӧясын. Некутшӧм преградаяс эз вермыны чегны налысь большевистскӧй дух. Полярнӧй морякъяслӧн крепыд, сталинскӧй дружбаӧн спаяннӧй коллектив пыр олісӧти олӧмӧн Сӧветскӧй Союзса народъяскӧд.

* * *

Йиясӧн пленын лоӧм, дрейфующӧй корабль 1939 вося ноябрь тӧлысьын прӧйдитіс Шпицбергенлысь меридиан да резкӧя вежис направлениесӧ лун вылӧ, чистӧй ва район дінӧ матыстчӧмӧн.

Сталин ёрт предложение серти, коді внимательнӧя следитіс „Седов“ дрейф бӧрся, правительство примитіс решение—ыстыны дрейфуйтысь кораблльы во ча вынйӧра ледокол „Иосиф Сталин“. Декабрь 15 лунӧ 10 час асылын ледокол петіс Мурманскысь.

Сьӧкыд йи полеяс пыр отважнӧй седовецъяслань вынйӧра ледокол „И. Сталин“ мунӧмлӧн быд метр кыпӧдіс восхищение да гордость став сӧветскӧй народлысь. Быд часын йӧз виччысисны ледокол борт вывсянь правительственнӧй экспедицияса руководитель —Сӧветскӧй Союзса Герой Главсевморпутьса начальник Иван Дмитриевич Папанинсянь выль и выль юӧртӧмъяс.

...И радостнӧй юӧр воис: ледокол „И. Сталин“ мастыстчис „Седов“ борт дорӧ. Папанин ёрт партиялы да правительстводы рапортуйтіс: **Москва, ВКП(б) ЦК —Сталин ёртлы,**

СССР-са СНК—Молотов ёртлы.

Гренландскӧй мореса йиясысь дрейфуйтысь ледокольнӧй пороход „Георгий Седовӧс“ петкӧдӧм кузя Тіян заданиелысь первой юкӧнсӧ пӧртӧма олӧмӧ. 1940 вося январь 13 лунӧ 12 час 07 минутын ледокол „И. Сталин“ матыстчис ледокольнӧй пароход „Георгий Седов“ борт дорӧ. Пароход экипажса став шленъяс здоровӧсь. Кутчыси заданиелысь мӧд юкӧнсӧ олӧмӧ пӧртӧмӧ.

СССР СНК бердса Главсевморпутьын Начальник **И. Папанин“.**

Седовецъяс воисны асланыс радейтана рӧдинаӧ. Ледокольнӧй пароход „Седов“ нимӧн ӧні йитчӧма Сталинскӧй эпохаса йӧзлӧн нӧшта ӧти тӧдчана победа, славнӧй полярнӧй морякъяслӧн—великӧй сӧветскӧй народлӧн медбур пиянлӧн научнӧй подвиг.

Н. Железнов, Г. Гардов.

Отв. редактор И. Г. УЛЬЯНОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты „Коми комсомолец“. Телефон: 5—01

Подписная плата: на 1 год—18 руб., на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб. 50 коп., на один мес.—1 руб. 50 коп.

Уполн. Главлита № 788. **Типография Наркомместпрома Коми АССР.**